بـــوورانـەوەی مـــن و چەرچەفە خوێناوییـەکانی دایکم ... بڵند باجەلان

بۆ : (ن) و بارانەکانی کە (ن)(ن) دەیانبارێنێ

....

بەسەرکردنەوەی شەو
لە بەردەم شەوی کەوتنی سێودا
بەسەر تەنیایی سێودا
ساتی هاتنەوەی بزەو ڕۆشتنی پەسیرە
بە دەم خەوەوە
کەوتنی نێو دەستەکان نائومێدی دیکەی تۆ بوون
لە
بەردەم ئەو ئوتوبانە ساردەدا
کە من هاتمەوە و
تۆ دەڕۆیشتی بەرەو
شەوی یەکەمی
کەوتنی سێو بەسەر تەنیایی باخچەدا
کاتژمێرەکان .. هەمیشە کاتژمێرەکان دەهاتن بۆ دیدەنی تۆ
ساتی بەر پەنجەرە و ساتی بەر لە بارینی باران بەسەر شووشەی ئەو هاتنەوەیەتدا
بێیتەوە کانتۆرەکە پڕ دەکەم لە پرتەقاڵ
لە ئەنەناسی
قاشکراوی سوور بە خوێنی هەنار
بەسەرکردنەوەی شەو لە نیو□□ی□کی تەنیادا
مزگێنی بوون بۆم کاتێ زانیم تۆ ناگ□□یتەوە بۆ بینینی کانتۆری پڕ لە پرتەقاڵ و
سێوی سوور سوور بەخوێنی من و
خوێنی چۆلەکە
چۆلەکەکان خوێن دەخۆنەوە لە ئوتوبانە ساردەکەدا
کە تۆ من بکوژی بە بێدەنگی بە بێدەنگیم بناسێنی
من دەبێ چۆن دەستم بگا بە کانتۆرەکە
و

تەرمی سووری نەوی و ئەو کوژرانە؟
دەستم بکە بە کەشتی و
با من دابەزم بە کەناری دەریاکە .. دەبوورێمەوە
چەلەکەکان لە بەردەم پەنجەرەکەدان
باوکم دەڵێ : چەلەکەکان کە لە بەردەم پەنجەرەکەدان ..دەبوورێنەوە
تکایە پەلە بکەن و با من لەو کەشتییە دابەزم
زەمین بەر لە کەوتنی سێوی
بیرکاری
هاوکێشەی فەینی
کۆترە بەرەو مردن
مردن دەتەوێ بە زەمبیلەك
لە شەوی بەسەرکردنەوەی شەو لە شەوێکی تەنیادا
باخەوان خۆی کۆدەکاتەوە:
زەمین بەر لە کەوتنی سێوی مەرگ هاوکێشەی فەینی من بوو بەرەو
خیابانە کارتۆنییەکان
کارتۆنی پڕ لە ئاو
ئاوی پڕ لە ماسی
من خالی لە ئاوی پڕ لە کارتۆن و ماسی پڕ لە سێوی ماتماتیك
باوکم دەڵێ : دەم دەوەستە و قەلەوەرەکەم ببنە بۆ گۆڕستان بینێژن
دایکم دەستی دەخاتە سەر دڵی و ژوورەکەمان کتێب داگیری کردووە
دایکم لە گۆڕستاندا چەرچەفی خوێناوی دەداتە بەر با و
باران دەیبوورێنێتەوە
تۆش بوورانەوەی من بوویت کاتێ دەم دەوەستە و دەمبەی بۆ گۆڕستان
مەمنێژە لەسەر قەلەوەرەی جێماوی باوکمدا بمچێنە
تا دەبوورێیتەوە .. بە چەرچەفی خوێناوی بەر با کفنت دەکەن
کە
بە
هێواشی
دەبوورێمەوە
من باران دەبوورێنمەوە و خۆم بە نەرمی دەخەمە ژێر پرسیارەوە
مەمنێژە تا دایکم بێتە دیدەنیم
و
ببینێ من مردووم
و
گۆڕهەڵکەن
داوای مەرگی کەسێك دەکا لە بڕی هەڵکەندنی گۆڕێك بۆ من
چەند سەخت دەڕوا ئەو ماشێنە

کە
خەیار و مەرگی هەڵگرتووە
دڵ
کە
دەوەستێ .. مەمنێژە تا کوڕەکەم دەڵێ : با بە مەمنون
مەمنون کە نەتهێشت
یەخەی ئەو گوڵە یەخانە و یەخەی خۆم نەدڕم
دەبوو بیدڕم ..ئەو هەموو کفنە بدڕم ل□ بەرما
چەند سەخت دەڕوا ئەو گالیسکەیە کە گوڵ
و
تۆی هەڵگرتووە
تۆ جێم مەهێلَە کەس هیچم پێنادا تۆ نەبێ کە خۆتم پێبدەی
با ئەو کانتۆرە بکرێتەوە
تەرمی شاردراوەی نێو پرتەقاڵەکان و
قەلەڕەشە مۆمیاکراوەکان .. ببوورێنینەوە
قسە لەسەر فەریکە نۆك نییە
ئیتر ئەوا مانگ لە باوەشی کۆیلەیەکی نێو زیندان خەوتووە
زیندانەکە زیندانی بکەن
وەرزی دروێنە و مردنی لەسەرەخۆیە
وەك سەرخۆشێك نەتهێشت قەپێلکە هێلکە جێگای دڵ بگرێتەوە
لە چڕنووکی شەکەتی ئەم سەدەیە هیچ نەقەوما
دانەوێڵە دەبارێ لە زەوییەوە بۆ سەر ئاسمان
لەژێر کورسیدا تەقە تەق
لە دەرەوەدا قسەی پڕ لە نهێنی
دەمێکە باخچەی ماڵەکەمان بۆتە مەزرای ئاژەڵان
پێشێلی یاسای چیلکە دار و گەڵا ناکەم
لەژێر سێبەری بزنەکە
شاعیرێك شیعر دەنووسێ بۆ خۆشەویستەکەی کە مردنە
گوڵەگەنم سەر دەردێنن
وەرزی دروێنە و دوورکەوتنەو□ تە…
بە فانۆسی سپی
ب□ نێو دارستانی سەوزدا
دەڕۆم.
درەختەکان
لایلایە بۆ چۆلەکەکان دەکەن .
دەریاکان
پڕن لە دەستنووسی با و

با□ش□□.
کاتی ڕۆیشتنم هاتووە
ئێوە دەمرن و منیش لە چاوەڕوانی مردندا
سەفەر دەکەم
قوڕ و لیتەی باخچە باریوە بەسەر سەری
باراندا
لەنێو دڵۆپێك فرمێسكدا كۆنسێرتێك ساز دەكەم : كۆنسێرتی پێكەنین.
پێكەنین ئاوازی گریانەكانی
ئەمڕۆمە
خۆشەویستە بچكۆلەكەم
قسە ناكەم
ئەوەی پرد دروستدەكا بۆ پەڕینەوە من نیم
زرینگەی زەنگوڵە و خرخاڵ بەرز دەبێتەوە
بە فانۆسێكی ڕەشەوە دەگەیتەوە لام
هێشتا
درەختەكان لایلایە بۆ چۆلەكەكان دەكەن
هێشتا
دەریاكان پڕن لەو مردووانەی ئاوازی ئەمڕۆمن.
بە ئاو پاكژ نابیتەوە
ڕووت
پێخواس
ئاوابوویت و هێشتا خۆر ئاوانەببوو
سەوزایی چاوت پڕ بوو لە جوانی ڕەنگ زەرد
ئەو گۆرانییەی بە یەكەوە نەمانگوت
گۆرانی دەڵێ بۆ ئەو منداڵانەی لاسایی بەچكە شێرەكان دەكەنەوە
تۆ سەرەنجت نەداوە
یان
بێدەنگیی باڵندەیە هەموو شتێكی تەنیوە ؟
من دەزانم
ئەو كەفە زۆرە
هاواری یەكەمین باڵندەی كوشتووە
ئەگەر تۆ بارانی یەكەمینی
نووستووی نێو تابووتی بەردین
بە پێنج دڵۆپە خوێنی سەر چەقۆ لەش پیسە
هێشتا
كاتژمێری وەستاو
هێشتا

جووڵەی نێوان دوو کەوانە
هێشتا
. مەرگ
گیانێك
پڕ لە برینی فێنك
لە خانووێکی دیکەدا
گوێی لە ترپەی دڵمە
سووك سووك
برینەکانی دەپێچێتەوە و دەپرسێ : کاتژمێر چەندە بە تەوقیتی برین ؟
ئەوەی من باسی دەکەم
باران تێیدەگا
چەقۆیەك و
حەوت دڵۆپە خوێنی مەیو
لەبەر باران ڕووت دەبنەوە
خۆشەویستە بچکۆلەکەم ل□ نێو جێگای خەوتنەکەیدا گۆرانی دەڵێ
گیانێکیش
پڕ
لە بیرەوەری
لەبەر بارانی دەرەوە تەزیوە.
بەو هەموو خوێنەوە چۆن لەو شەقامە بپەڕمەوە ؟
خوێنێکی زۆرم ل□ بەر دەڕوا
دەترسم ماشێنەکان بە هۆڕنەکانیان گەرمی ئەو نیوەڕۆیەم بۆ بگۆڕن بە ساردیی بەفر , لە ژیانمدا یەك جار بەفرم بینیوە ببارێ , بۆ چەند خولەکێکی کەم بەفر باری بەسەر کارگەی دروستکردنی بوزدا .
دەترسم ماشێنەکان بەر لە من بپەڕنەوە سەر شۆستەکە , ماشێنەکان لە شەقام دەترسن , کەسێك لە ناوەڕاستی شەقامەکەدا مردووە , وابزانم ئەمە هۆکاری بارینی بەفرە قورسەکەی بەیانییە , بەیانی بەفر دەبارێ بەسەر کارگەی مافووردا , تۆ لە کارگەکەدا کاردەکەی , مافوور دروست دەکەی و بیر لە من دەکەیتەوە لە ناوەڕاستی شەقامەکەدا مردووم و ماشێنەکان لە ترسی من دەپەڕنەوە سەر شۆستەکان.

گەشەی عەقڵ و زانستی ئەوەم ناوێت، منداڵیم بدەنەوە … مامە دارا

من گەورەیی و گەشەی عەقڵ و زانستی ئەوەم ناوێت! هەمویتان بەیەك ڕۆژ هاوڕێیەتیی مارمێلکەیەك و ئاو ڕەشنکەرەوەیەکی سەر ڕوی ئاوی گۆروی کانیێک لە بەڵێننامەیەکدا بە واژۆ دەکەم و دەتاندەمەوە!
لە منداڵیمدا کە دەچومە دەراوی کانیەکە بە ئەوەی دەمی جۆگەکە بکەمەوە بە ئاودێری بێستانە پڕ بەرهەم و بۆن و بەرامی شوتی و کاڵەك و بەکە شەمامەکان، لەوپەڕی تینویەتی ئەو گەرمەی ژیانەدا، تا تێر سەیری پێلی پڕ جوڵە و چالاکی ئاو ڕەشنکەرەوەکانم نەکردایە، دڵم نەدەهات جوڵەی ئازادانە و پڕ کار و چالاکیان لە تێکبدەم، تا خۆیان لایەکیان چۆڵدەکرد، ئەوکات بە ئەسپای مشتێك ئاوی سازگارم دەخواردەوە!
کە دەستم بە ئاودێری بێستانەکە دەکرد، دوای پاراوکردنی چەند دەراوێك، لە پڕ لەکاتی کردنەوەی دەمی دەراوێکدا لە بەدەمەوە هاتنی کلکی پەڕیوی مارمێلکەیەکی پڕ بەرائەتدا، کە بەدەمی پێمەرەکەمەوە دەقرتا، دنیای ئاخر بوونم دەبینی!.
هەشتا کلکی مارمێلکەکە زیندو بوو، پێچی دەخوارد و دەجوڵایەوە، شۆك بەریدەدام و بەدەستێکم پێم پیاکرد و دەستێکیشم پێکرد لە قوڕ و بەدوای مارمێلکە بریندارەکە دا دەکەوتمە ڕاکردن، بە ئومێدی ئەوەی بیگرمەوە و بەقوڕ کلکی بە پێوە بنێمەوە و تیماری بکەم و برێك لەتاوانەکەم کەم بکەمەوە و، داوای لێبوردنی لێبکەم!
ئەو لەترسی ترسناکی من و، لەتاو ئازاری برینەکەی دەراو بە دەراو، بن بەک بە بن بن بەکی بێستانەکە رایدەکرد و، منیش لەتاو ئازاری دەرون و تاوانباریم و خەمی چارەسەرکردن و کەمئەندام بوونی ئەو، بەدوایدا رامدەکرد!

سەرەنجام خۆی دەگەیاندە گیاو گژی زەبەندی تەباری جۆگەکەو، خۆی دەکرد بە کونەک دا و لە ترسناکی من ڕزگاری دەبوو، وەلێ نازانم چەند دوای ئەوە ترس و هەناوکوتەی ڕەویەوەتەوە و توانیویەتی خۆی تیمار بکات یا هەر لەو کونە دا گیانی بێگەرد و پیرۆزی سپاردوە!

دەزانن ئەو ساڵە و تا چەند ساڵێکی دیکەش هەر دەچومە سەر بەراوەکە لەو ئارامیەی بەیانیانی دەشت و دەردا، کە هەشتا زیندەوەرەکان

بێترستر لە چۆڵبونی مر□ق ل□ دێبەراکاندا ئازادانە دێن و دەچن، من
بە ئەسپای چاوم دەگێڕا بزانم ئەو مارمێلکەیە بە زیندوی نابینم،
کەمێك ئازاری هەست بەتاوانباریم کەم ببێتەوە؟
ئەوکاتە کە هێشتا بەتەوای نەگۆرابومە سەر جنس و وەرگرتنی زانست و
هۆشیاریی و رۆشنبیریی مر□ق، ب□و شێوەیە هەست ناسک و میهرەبان و
ئاژەڵ خۆشەویست بووم!.

تا ئەو ڕۆژە و ئەو کاتەش، کە ل□ بەردەمی کونە تەیارەکەی لای کانی و
چەم و چنارەکانی (عەلی سور) من لەملاوە سێپەرەم دەکرد بەناو قژە
لول و ئاڵۆسکاوەکەمدا و کاریلە تازە فێرە لەوەڕ بوەکان، هەردوو
دەستیان دەخستە سەرشانم و سێپەرەکانی ناو قژمیان دەردەهێنا و
دەیانخوارد و منیش دەمگرتن و دەمگەوزاندن و سەر لوت و
نێوچەوانیانم ماچ دەکرد، هەر باشبووم و هێشتا گەشەی گەورەییم
نەبینی بوو!، وەلێ لەوکاتەدا دایکم هاواری کرد راکەنە کونە
تەیارەکەوە تەیارە هات! ئێمەش وەك مارمێلکە بریندار و ترساوەکە
خۆمان کرد بە کونەکەدا و، دایکیشم مەنجەڵە شیری سەر ئاگری
ئاگردانەکەی قڵپ کردەوە بەسەر ئاگرەکەدا، تا فرۆکەوانەکە دوکەڵی
ئاگرەکە نەبینێت و بۆمبارانمان نەکات، ئیدی من لەو رۆژەوە گۆرام!
لە هاوڕێی مارمێلک□ یەکی پڕ بەرائەت و جوانیەوە بومە مر□ق و
هاوڕێی مرۆڤی دڕندە!. ئێستا بمبینن من چەندە گۆڕاوم، چەندە خۆمم
بەجێ هێشتوە؟
ئەها منێك ساڵەها عەوداڵی دۆزینەوەی مارمێلک□ یەکی کلك پەڕیو بووم
ڕامدەکرد بە دوایدا، تا تیماریکەم و داوای لێخۆشبوونی لێبکەم؟

ئەو کاتانەی دڵم نەدەهات یاری ئاو رۆشنکەرەوەکانی سەر ڕووی ئاوی
گەروی کانیەکە تێکبدەم بۆ ئاوخواردنەوە؟ وەلێ ئێستا ب□ بەرچاومەوە
دار و درەخت، گوڵ و گیا، مێرو و پەلەوەرە و ئاژەڵەکانی هەموو ئەم
گۆی زەویە بەبەرچاومەوە خوێنی لێدەچۆرێ و مێشك و چاوم ماندوو
دەبێت لە تەماشاکردنییان، وەك فیلمێکی خوێناوی سەیری دەکەم و،
هەر کە چاو و مێشکم ماندوبوو، چاو وەردەگێرم و پشتی تێدەکەم و بێ
هەست و سۆز دەیدەم لە پرخەی خەو!، وەک ئەوەی نە بام دیبێ و
نەبۆران، نە خوێنڕشتن و نە منداڵ□ کوشتن و نە برسیەکان و
هاتوهاواری بەر گولە و ساروخ و بۆمبی دەستی (زاناکان) و
ب□رh□می(زانست)، دەک نەفرەت لە خۆت و زانایی و زانستت، دەک
نەفرەت لە گەورەیی من و دڵڕەقی ئەمڕۆم.
ئێوە ئەی مرۆڤی خاوەن گەشەی عەقڵ و بەناو زانست و هۆشیاریی،
بزانن ئەگەر لەم خەوی کاولکاریە بەناو زانستیی و هۆشیاریی

رانەپەرن، ئەو ملیۆنان منداڵە برسی و تینو و ڕەشوڕووتانە، مار□□لکە ئاسا پڕ بەرائەتانەی کە ئەمڕۆ لەژێر ئاگر و ئاسانی گەشەی عەقڵی مر□قدا شەڵاڵی خوێن دەکرێن، سبەی وەك ئێمە دەبنە مر□ق، د□بنە دڕندە و دڵڕەق و خوێنڕێژ.
هەر بۆیە پڕ بە دەمم ، لە کانگای دڵمەوە، هاواردەکەم و دەڵێم، منداڵیم بدەنەوە چیتان لێکرد؟! بۆ کوێتان برد؟!
منداڵیم بدەنەوە بۆ ژیان نا! بۆ پاك بونەوە لە تاوانەکانی رۆژانی دوای کونەتەیارەکە و تا ئێستام!
منداڵیم بدەنەوە من ئەم گەورە بون و گەشەی عەقڵ و زانستم ناوێت، من دەمەوێت ببمەوە هاوڕێی مار□□لکە و ئاو رۆشنکەرەوەکانی گەروی کانیەکە!.

مامە دارا/ ١٨/٠٢/٢٠١٨
نەرویج

پەنچەرچی ترەمپ … جەلال بەرزنجی

ترەمپ لە هەڵبژاردن بردیەوە،
خەونی ئەو کوردەی، خؤش باوەڕی لە خۆێنی دایە،
هاتە دی.
پەنچەرچی (غەمگین)ی هەبوو
کردە بە (ترەمپ)
بە سەما کردن هاتە سەر شەقام.
شەو لە خۆشیان نەخەوت!
بۆ بەیانی، پەنچەر بەلاش بوو.
نۆکاو فرؤشێک،
دوکانە بچکۆکەکەی لە (خەون) ،
کرد بە ترەمپ.

ئەویش رۆژەک،
پارەی نۆکاوی،
لە کەس وەرنەگرت.
وەهەروەها ،

شەربەت فرۆشەکی سەر شەقام،
وەک ئەوەی، مەولود بکات
شەربەتی بەلاش،
دابەش کرد.
ماسی گرێک،
رۆژێکی کردە پشو
چەند منداڵێکی تازە ،
بە ناوی ترەمپ کران.
ئەوانەی لە کوردستان بە سەدانن،
بە خۆیان دەڵێن(چاودێری سیاسی)
و سیاسیەکانمان،
قەرسیلیان هێنایە چەکان
دەولەتی کوردی،
بوو بە مەسەلەی کات.
چەند مانگێک تێپەڕی ،
رۆژێک ترەمپ، لە راوێژکارێکی پرسی،
“گرفتی نێوان کازاگستان و عێراق چیە”؟
– مەبەستت کوردستانە، گەورم ؟
دوایی، لەوەش خراپتر روویدا.
پەنچەرچی شەک بوو،
دوو رۆژ دوکانەکەی داخست
رۆژی سێیەم
ناوی ترەمپی، بە ڕەش بۆیاغ کرد.

هێرشی سەر عەفرین و کەرکوک لە کام هەلومەرج و کام سیاسەت لە پشتیانەوە

نوری بەشیر…

هێرش و کوشتاری دەوڵەتی تیرۆریستی تورکیا بەسەر خەڵکی مەدەنی

عەفرین لە سێ هەفتە نزیک دەبێتەوە و وڵاتانی سەرمایەداری جیهانی چی لە ناوچەکەو چی لە جیهاندا نەک هیچ کاردانەوەیەکی جیدیان لەخۆیان نیشان نەداوە بەدژی، بەڵکو بەدەنگی و لایەنگری پاساوەکانی دەوڵەتی بۆرژوا ئیسلامی تورکیا و ئەردوگان دەکەن. پاساوی پارێزگاری لەسنوری تورکیا لەدژی تیرۆر و هێرش بەسەر پەیەدەی لایەنگری پەکەکە، لەکاتێکدا دەوڵەتی ئەمریکا لە سەرەتای جەنگەکە کە لەسوریا لەژێر ناوی دژی تیرۆر و داعشدا بەرێی خست لەو نێوەدا هەزاران کەس لەخەڵکی مەدەنی بوونە قوربانی سیاسەتی شەڕخوازانەو بەرژەوەندیەکانی ئەمریکا و کۆمەڵگە وێرانکرا، لایەنگری و نزیکایەتی خۆی تا ئێستاشی لەسەر بێت لەگەڵ هێزەکانی پەیەدە نیشانداوە، بەڵام ئەمڕۆ لە بەرامبەر لەشکرکێشی و کوشتاری نا ئینسانیانەی تورکیادا لەگەڵ هاوپەیمانە غەربی و ناوچەییەکان و هێزەکانی رکابەری وەک روسیاو هاوپەیمانەکانی لەدنیا و ناوچەکەدا هەمان پاساو بە کوشتاری دەوڵەتی ئیسلامی ئەردوگان دەهێننەوە.

هەموو ئەو پاساوانە بۆ هێرش و کوشتاری تورکیا بۆ سەر خەڵکی مەدەنی عەفرین و ناوچەیەک کە لەچاو باقی ناوچەکانی تری سوریادا ئارامترو خەڵکەکەی دەتوانن هەناسەیەکی باشترو دورتر لەشەڕو کوشتاری سوریا هەڵبکێشن، هەمان پاساوی هێرش و لەشکرکێشیە کە ئەمریکاو هاوپەیمانە غەربی و ناوچەییەکانی کە حەشدی شەعبی و سوپای قودسی جمهوری ئیسلامی ئێران بە سەرپەرستی قاسم سلێمانی و هێزەکانی حکومەتی عەبادی کردیانە سەر کەرکوک و دوزخورماتوو و ناوچەکانی دەوروبەری، بەڵام ئەمەی دووەمیان لەشەرایتێکی راستەوخۆی دوای دەرکردنی هێزەکانی داعش لەموسڵ و لەهەلومەرجی تازەی وڵاتی عێراقدا بوو کە لەشکرو حەشدی شەعبی عێراقی بەسەرکەوتوو هاتنە دەرەوە، پاساوەکانی پشتی ئەم هێرشەش بە دەنگدانی خەڵکی کوردستان لەریفراندۆمەکدا بەزۆرینەی دەنگ بەجیابوونەوە ناو زەدیان کردوو هێزگەلێکی زۆری ناوچەیی و ناوخۆ لە ناسیونالیستە کوردەکان و چەپەکانیان لەدەوری کۆکردەوە. لەکاتێکدا تەپڵی دیموکراسی ئەمریکاو هاوپەیمانە غەربیەکانی دەستی ناسیونالیزمی کوردی بە دیموکراسی مافی دەنگدانی خەڵك لەدنیادا گوێی خەڵک هەراسان دەکات، وە حزبە ناسیونالیستەکانی کوردایەتی دەهۆڵیان دەکوتا بۆ ئەمریکا و غەرب و دیموکراتیەتەکەی، بەڵام بەمافی ڕەوای خەڵکی کوردستان نازانن کە ئازادانە دەنگ بدەن.

پاساوەکانی هێرشی تورکیا بۆ عەفرین و پاساوەکانی دەوڵەتی عێراق و حەشدی شەعبی و دەوڵەتی جمهوری ئیسلامی ئێران بۆ سەر کەرکوک و

تەئیدکردنی لەلایەن ئەمریکا و هاوپەیمانە ناوچەییەکان و غەربەوە لەلایەک و روسیاو ئێران و هاوپەیمانانی، راستییەکانی ئەو هەلومەرجە ناخاتە ڕوو، بەڵکو واقعیەتی ئەو هێرشانە یەکەم لە شکستەکانی ئەمریکادایە لە ناوچەکەدا و سەردەرهێنانی هێزەکانی روسیاو هاوپەیمانانی لەسوریاو بۆ ناوچەکەو لایەنگری لە سیاسەت و بەرنامەکانی تورکیا، کە بەخۆی لەلایەک هەلومەرجی نالەبارو شەڕی سوریا گەورەتر دەکات و درێژە بەکوشتارو کاولکارییەک دەدات کەلە ٢٠١١ وە ئەو کۆمەڵگەیەی لە بەریەک هەڵوەشاندووەو دەخالەتی وڵاتانی ناوچەکە بۆ هەلومەرجی سوریا زیاتر دەکات، بەرگرییەکانیان لەپاساوی تورکیا کەسنورەکان دەپارێزێت لەتیرۆر لەهەموو کات پوچترە، کە ئەو بەرەو قوڵایی ناو خاکی سوریا دەکشێت، پاساوەکان و لایەنگری لەو پاساوانە لەوە پوچترە ئەمریکا و روسیا و هاپەیمانەکانیان دژایەتی بۆ تیرۆرو داعش تاکید دەکەنەوە لەکاتێکدا دەورەی شەڕی دژی داعش دەوڵەتی تورکیا بەئاشکرا دەست لەناو دەستی داعش و هاوکاری سەرەکی داعش بوو و ئێستاش هێزە پەرشوبڵاوەکانی داعش و باقی هێزە ئیسلامییەکانی سەربەخۆی کۆکردۆتەوەو لەگەڵ هیزە سەربازییەکانی تورکیادا لەبەرەی پێشەوەی جەنگەکەن، واتە ئەگەر تیرۆر و تیرۆرست لەناوچەکەدا هەبێت ئەوە دەوڵەتی فاشیستی ئیسلامی ئەردۆگان و تورکیایە، کە دەرگیری ئەزمەیەکی ناخۆ بووەو دەیەوێت لەڕێگای هێرش و دەخالەتی لەسوریادا وەک وڵاتێکی کراوە ڕۆژێک بۆ ئێران و ڕۆژێکی تر بۆ سعودیەو حزبوڵای لوبنانی و ڕۆژێکی تر بۆ قەتەر چارەیەک بۆ هەلومەرجی ئەزماوی تورکیا بدۆزێتەوە.

کەواتە هێرشی سەر کەرکوکی ١٦ی ئۆکتۆبەری ٢٠١٧ و ئێستای سەر عەفرین لەهەلومەرجێکی دوای دەکردنی هێزە چەکدارەکانی داعشە لەموسڵ و ناوچەی ڕەقەی سوریادا، کە نەئەمریکا لەعێراق و نە لەسوریا بەو بەرنامەو سیاسەتەی خۆی نەگەیشتووە، وە روسیاو هاوپەیمانەکانیشی بەهەمانشێوە، وە هیچ لایەک لەو دوو قوتبە گەورەیە هیچ بەدیلێکیان بۆ ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست پێ نیە و هەریەک لەچاوەڕوانی نفوزو هێزگرتنی خۆیدایە و بەتایبەت بە ئایندەی سوریا و لەوێوە بۆ وڵاتانی تری ناوچەکە چاویان بڕیوە، وە لەعێراقدا جنوب و ناوەڕاست بەدەست جمهوری ئیسلامیوەیە و کوردستان نیوەی بەدەست ئەمریکاو نیوەکەی تری بەدەست ئێران و تورکیاوەیە، کە بۆ ئەمریکا کێشەیەکی تری نفوزی ئێرانە لەپاڵ کێشەی لەگەڵ روسیادا. لە سوریاش بەهەمان شێوە ئەمریکا لەڕووی سیاسی و سەربازییەوە ئەوەی ویستی بەتەنها خۆی وەک زلهێزی جیهانی و دوایی لەگەڵ هاوپەیمانە غەربییەکانی کە دەسەڵاتی بەشار ئەسەد بروخێنێت

دەسەڵاتێکی سەر بە ئەمریکا جێنشین بکات بو ئەمەش کۆمەکێکی زۆری هێزە ئیسلامیەکانی کرد، بەڵام هەرزوو شکستی هێناو ئەو هێز و کۆمەکانەی هەمووی بووە هێز و پاڵپشتی داعش و وڵاتانی ناوچەکە لەسعودیە و قەتەر و تورکیا… بۆیە بەناچار ناوچە کوردیەکان کەپێشڕەویەکیان کردبوو لەدژی داعش و ئاسایشی ئەو ناوچانە لەچاو باقی سوریاداو وەستانەوەی دژی داعشدا باشتر بوو، بەناچار ئەمریکا هاوکاری کردن کە بەرژەوەندیەکانی لەوەوە بەواتە پێشەوەو منافەسەی روسیا و ئێرانی پێبکات، هەروەک لە ٢٧ ساڵی رابردوودا هاوکاریەکی زۆری حکومەتی هەرێم و یەکێتی و پارتی کرد، بەڵام دواجار چ ئەمریکاو غەرب و چ روسیاو ئێران و هەموو هاوپەیمانیان بەرژەوەندیان لەگەڵ دەوڵەتانی مەرکەزی و ناوچەکەدا هەیە و داواکان و پاراستنی خەڵکی کورد زمان لەناوچە کورد نشینەکانی سوریا و عێراقدا دەکەنە قوربانی سیاسەت و بەرژەوەندی خۆیان، ئەگەر وانیە جمهوری ئیسلامی ئێران بە چ یاسایەکی نێودەوڵەتی و سیاسەتێک پێش لەشکری بە حەشدی شەعبی و سوپای عێراق دەکات بە ناو خاکی عێراق و کوردستان، تورکیا بە چ یاسایەکی نێودەوڵەتی دەچێتە ناو خاکی سوریا و بە لەشکرێکی دەیان هەزاری و هێزەکانی داعش و ئیسلامیەوە کوشتاری خەڵکی مەدەنی و کاولکاری دەکات، ئەمە تەنیا جەنگی زلهێزەکان و لەرێگای وڵاتانی ناوچەکە و هێزە محەلیەکانەوە دەچێتە رێوەو هەریەک لەو هێزە گەورانەش ئامادە نین لەبەر خاتری خەڵکی مەدەنی سوریا و عێراق و کوردستان دەست لە بەرژەوەندی خۆیان لەو وڵاتانە هەڵگرن و سازشێک بکەن، هەموو کۆبوونەوەکانی جنێف و ئاستانەمان بینی کە پێش کۆبوونەوەکان فەشەلەکانیان ئاشکرا بوون لەسەر هەلومەرجی سوریا.

پوچی پاساوی عێراق و ئێران بە لەشکرکێشی بەسەر کەرکوک بەبەهانەی ریفراندۆم و دەنگدان بەجیابوونەوە و لەشکرکێشی و کوشتاری دەوڵەتی تورکیا بەسەر عەفرین بەبەهانەی پاراستنی سنور لەتیرۆر و ترس لە پەیەدە، تەنیا بەلایەنگری ئەمریکا وهاوپەیمانەکانی تەواو نابێت و ئەو لایەنگریە بەرۆشنی لە سیاسەت و کارو بەرنامەی ژمارەیەکی زۆر لە حزبەکانی کوردایەتی لە باڵێکی یەکێتی و گۆڕان و ئیسلامیەکان و شاسوارەکاندا بەئاشکرا عەمەلی کرایەوە کە پاساوەکانی ئەمانیش هەمان قسەی سواوی ئەمریکاو هاوپەیمانە جیهانی وناوچەییەکانن، کە بە خۆی دەستایەتیەکەیان تازە دەکەنەوە. کە هەموو تەبلیغاتی ئەو هێزانەی کوردایەتی کەڕوو بەرەو بەغداو عەبادی بوون و چاویان لەدەرگای ئەمریکایە کەئێستا کارنامەی ئەمەریکا لەعەفرین دەبینن نە ریفراندۆمیان ئەنجامداوە و نەداوای جیابونەوەشیان کردوە، ئایا

قسەیەکیان بۆ ئەو هەرشانە چییە، جگە لەخۆشخۆیایەی بەسیاسەتی ئەمریکا و کلکایەتی بۆ وڵاتانی ناوچەکە.

بۆ حزبەکانی کوردایەتی شتێک نییە تەنیا شەڕی کورسی و پارەیە کە ئەوەی پێیە بریمەر لەسەر بارزانی و تاڵەبانی وتویەتی کەچاویان لە سەر بەشە پارەیەکی زیاترە، ئیتر ئایندەو چارەنوسی خەڵکی کوردستان بەرەو کوێ دەچی بۆ ئەوان کێشەیەک نییە. ١٦ی ئۆکتۆبەرو تەسلیمکردنی نیوەی خاکی کوردستان لەلایەن باڵێکی یەکێتی و پێشلەشکری بۆ ئێران هەروەک کارنامەی بارزانی لە ٣١ ئابدا وایە و بەرگری نەکردنی پارتی و یەکێتی بۆ یەک ڕۆژ لە لەبەرامبەر حەشدی شەعبیدا هەمان کارنامەیان لە ٢٧ ساڵەی دەسەڵاتداری و دابەشکردنی کوردستانە بەزۆنی زەردو سەوزو پارێزگاری لە ناوچەی دەسەڵاتیان و نۆکەری بۆ ئەمریکاو وڵاتانی ناوچەکە.

هەڵومەرجی ناوچەکە و سیاسەتێک لەپشتی ئەو یاریانەی کە زلهێزە جیهانیەکان و وڵاتانی ناچەکە بەڕێیان خستووە بۆ بەرژەوەندی و جێگاو ڕێگای خۆیان لە سوریا و عێراقدا لەسەر حسابی کوشتاری خەڵکی مەدەنی و بەدەسەڵات، زۆر ناڕۆشن و سەرلێتێکدەرەو کۆمەڵگەیان پێ چەواشە کردوەو ئەو حزبە ناسیونالیستیە کوردانەیان کردووە بە تۆپی مەیدانی یاریکەو ئەوانیش کاریان چەواشەکاری و خەڵەکردنە چاوی خەڵکە بۆ جێگا گرتن ئەگەر شانسیان هەبێت لە ئایندەی سەرکەوتنی ئەمریکا لەو کێشانەدا. ئەو هەڵومەرجە ناڕۆشن و تاریکەی ناوچەکە بەشێکی زۆری ئەو چەپە نا کۆمەڵایەتی و ئایدیۆلۆژی گۆڕەی گرتەتەوە کە بە دەهۆڵی ئەمریکا و حزبە ناسیونالیستیەکان هەڵدەپەڕن و چاویان لە ئاست ڕێگاچارەی دەرچوونی کۆمەڵگای کوردستان لە چوارچێوەی حکومەتی فیدراڵی قەومی و ئیسلامی و تایفی عێراقدا نابینێت و کەبە عەمەلی وەک حزبەکانی کوردایەتی دەکەونە ئەوەی چاویان لە ڕێگاچارەی ئەمریکا و ئێرانە بوو لە بەغدا و عەبادی.

١٤/٢/٢٠١٨

شەڕی کۆمەڵە لاوەکەی هەولێـــــر ئاکامی زاڵی چ سیاسەتێکە..!؟ ... موزەفەر عەبدوڵا

لە ڕۆژەکانی سەرەتای ئەم هەفتەیەوە دیمەنی وەشاندنی شەقو مست و پەلامارداني پڕ ڕقو توڕەیی وگیانی تۆڵە سەندنەوەی دڕندانەی کۆمەڵێک لاو لەناو جەرگەی بازاڕی شاری هەولێر، کە هیچ کەس نەیدەتوانی بەریان پێبگرێت، وەک هەورە تریشە لە ڕێگای تۆڕەکانی پەیوەندی یە کۆمەڵایەتی یەکان ،و پاشان دەزگاکانی ڕاگەیاندنی لەسەر ئاستی ناوخۆو، تەنانەت دەرەوەش بڵاو بوەوە.

ئەم دیمەنەش بوە مایەی نوسینی هەزاران کۆمێنت و ووتار، بە چەپو ڕاستدا ،کە بە داخەوە بە زۆری بەنزینیان دەکرد بەسەر ئاگری ئەم شەڕەی لاوانەداو، گیانی نەتەوەپەرستی و فاشستیان زیاتر خۆشدەکرد .

بۆیە هەم دیمەنەکەو هەم هەڵوێستگیری یەکان پێویستە بمانخانە بەردەم پرسیاری ئەوەی ئاخۆ چ سیاسەتو کەلتورێک زاڵە بەسەر ئەم کۆمەڵگایە دا کە وا دەکات کۆمەڵێک لاوی زانکۆ کە بۆ گەشت هاتون لەگەڵ کۆمەڵێک لاوی تر بکەونە ئەم شەڕە پڕ ڕقو توڵە سەندنەوە دڕندانەوەیە لە یەکتر ؟

بۆ زیاتر ڕۆشنکردنەوەی ناوەڕۆکی ئەو سیاسەتو کەلتورەی کە لە پشت ئەم جۆرە شەڕانەوەیەو زاڵە بەسەر کۆمەڵگادا لە ئاستی کوردستان و عێراقو تەنانەت ناوچەکەو جیهانیش ،وا پێویست دەکات ئاماژە بە کۆمەڵێک بەڵگەو فاکتی زیندوی واقعی دەورانی دەیەکانی پێش ئاڵوگۆڕە گەورە جیهانی و ناوچەیی یەکانی سەرەتای نەوتەکان بکەین کە بوە هۆی زیاتر قوڵکردنەوەو کۆمەلایەتی کردنەوەو رەسمیەت دان بەم سیاستو نەزعەی قەومپەرستانەو خیلەکیانەو هاوکات ئاینی و تایەفی یانە کە کاریگەری یەکانی لەم دوو دەدەیە زیاتر لەم ووڵاتانەی وەک عیراق دیارترو کاریگەرترە.

بێگومان هەرکەسێک ئاوڕێک بداتو□ لە تەواوی دەیەکانی پێش نەوەتەکان سەرەڕای بونی ڕژێمکی فاشی قەومی وەک بەعس ،چ لە عێراق یاخود زۆر ناوچەی تری دونیا ،هاوکات بونی ستەمی قەومی وچینایەتی هەمەلایەنەیە لەوەتەی دەوڵەتی عیراق و ئەم ووڵاتانەی تر لەسەر بنەمای قەومی و ئیسلامی ناسنامەی بۆ دانراوە لە نزیک بە سەد ساڵی رابردوو ،بەڵام بڕوا ناکەم لەهەمو شارەکانی عێراقو ووڵاتانی تر، چەند دیمەنێکی ئاوا شەڕی پڕ ڕقو قینەی قەومپەرستانەمان بەرچاو

کەوتبەت. ڕژێمی فاشی بەعسی قەومی دەسەڵاتی قەومی یە عەرەب ی یەکانی پێش ئەویش ،و هەمو هاوشێوەکانی لە وڵاتانی تریش سەرەڕای هەمو هەوڵێکیان بۆ دروست کردنی ڕقو قینەی قەومی تەنانەت لە لایەن دامودەزگا جاسوسی یە سەرکوتگەرەکانیشیانەوە بەڵام هەر نەیان توانی ئەو ئاسە و ئامانجە سیاسی یەیان بکەنە بیروباوەرو کەلتورو نەریتی باوی کۆمەڵایەتی.

ئەو کاتە خەڵکی کوردستان، بە تایبەت لاوان ،برێشتنایا بە هەمو شارەکانی عێراق و خەڵکی شارەکانی ئەویش بهاتنایا بۆ کوردستان قەد شایەدی دیمەنێکی خۆ بە خۆی ئاوای لاوان نەدەبوین کە ئێستا لەم چەند ساڵە لە شارەکانی کوردستانو عیراق چەندین دیمەنی وامان بەرچاوکەوتوە.

لە کاتێکدا ڕژێم بە چەندین شیواز هەوڵی دەدا تەنانەت جلو بەرگ و زمانی کوردی …هتد قەدەغەو بەرەو نەمان بەرێت ،لە پاڵ سیاسەتی بەفەرمی ناسینی حوکمی زاتی . وە لە بازگەکانی ڕژێم شەڕو گیچەڵیشیان بە خەڵکی کورد دەکرد ،بەڵام هەرگیز لە لایەن خەڵکی ئاسایی یەوە توشی سوکایەتی و شەڕو لێدانی ئەو دیمەنەی شاری هەولێر نەدەهاتی.

باشترین نمونەش چیرۆکە ئەفسانە ئاساکانی ڕزگار کردنی خەڵکانێکی ئەنفالە کە چۆن خەڵکی ئاسایی شارەکانی باشوری عێراق ،بە تایبەتی ناوچەی عەرعەر، کە ببوە گۆڕەشاری ئەنفالەکان هاوکاری یان کردون و ڕزگاریان کردون لەمەرگ، تەنانەت هەتا کوردستانیش هێناویانەتەوە سەرەڕای مەترسی گیانی ئەو کارەش بۆیان.

با لە عێراقو ناوچەکە بگوزەرێین، کە ڕژێمی قەومی فاشی وەک بەعس لەسەر کار بوەو هەوڵی قەڵاچۆنی کردنی خەڵکی کوردستانی داوە، ئاوڕیک لە وڵاتانی تری ئەمریکاو ئەوروپا ،بە تایبەتی یەکێتی سۆڤیەتو بلۆکی بەناو سوسیالیستی، بدەینەوە ،سەرەڕای بەرتەسک کردنەوەو تەنانەت نەبونی ئازادی سیاسی و ڕێکخراوەیی ،بەڵام نەک هەر قسە لەسەر ناکۆکی قەومی و ستەمی قەومی نەبوو بەڵکو هەر کەس تەماشای میدیای ئەو دەورانەی بکردایە بۆی دەردەکەوت چۆن چۆنی بیرو نەریتو ناسنامەی ئینسانی بۆتە دیاردەیەکی باوی ئەو کۆمەڵگایانە.هەر کەس ئازادانە دەیتوانی بە زمانی دایکی و هەر شتێکی تر کە بڕوای پێی بوو بەکاری بێنێت.ڕاستە جیاوازیوچەوسانەوەی چینایەتی و هەژاری و بێکاری هەر هەبو بەڵام نەزعەی قەومی نەک هەر دیاردەیەکی کۆمەڵایەتی و سیاسی نەبو بەڵکو نەزعەیەکی فەردیش نەبوو بەم رادەیە.قسە کردن بە هەر زمانێک و پەیڕەو کردنی هەر دابونەریتێک وەک جلوبەرگو ئەم شتانە وەک شتو دیاردەیەکی ئاسایی کۆمەڵایەتی چاوی لێدەکرا.

جا کاتێک واقعی هەمو دەیەکانی پێش نەوەدەکان لە ئاستی عیراق و دونیا بەراورد دەکەین لەگەڵ ئەم دوو سێ دەیەیە، سەرەڕای پڕوپاگەندەی دیموکراسی و مافی مرۆڤ و گەشەی زانستو تەکنەلۆژیاو، بە گوند بونی جیهانو، پێویستی کەم بونەوەو تەنانەت نەمانی جیاوازی یە قەومیو خێڵەکیو دینیوتایەفیو ئەتنیکیو ڕەگەزییەکان ..هتد، ئاسمان و ڕێسمان جیاوازی لەنێوان ئەو دەورانەو ئەم دەورانە هەیە.
بەڵێ هەمو کەسێک ئەگەر یەک زەڕڕە لە ڕوانگەیەکی ئینسانی یەوە بیر بکاتەوە، بە تایبەتی نەوەی پیش نەوەتەکان، هەقەتی بپرسێت باشە هۆکاری ئەم جۆرە شەڕانەی نێوان ئەم لاوە کوردزمان و عەرەبزمانانە چی یە؟!
دەنیام ئەگەر، وەک وتم، زەڕڕەیەک لە ڕوانگەو ناسنامەی مرۆڤانەوە بیر بکاتەوەو دەمارگیری نەتەوەیی و خێڵەکی دەرگای میشک و هەستو هۆشی کڵۆم نەدابێت دەگات بەو ئاکامەی کە بەڵێ ئەمە ئاکامی زاڵی ئاسەو ئامانجی فکری و سیاسی قەومپەرستانەیە وەک ناسنامەیەکی فەرمی لە هەمو جومگەکانی دەسەڵات لەسەرەوە بۆ خوارەوە. یانی لە پەرلەمان و حکومەت و سەرۆکایەتی کۆمارەوە هەتا دامودەزگاکانی خوارەوە.
ئەمە ئاکامی ئەو دابەشکردنە قەومی و دینی و تایەفی یە فاسدی یە کە سەرۆک کۆمار دەکات بە بەشی کوردو سونەو، پاشان پشکی یەکێتی ناوچەی سەوز .
هاوکات ٣ جێگرەکەشی لەسەر بنەمای قەومی و دینی بۆ دیاری دەکریت.
هەروەها سەرۆکی پەرلەمان و حکومەتو جێگرەکانیشی پشکی عەرەبی شیعەو سوننەیە . جا ئەم دابەش بونە قەومی و خێڵەکی و دینی و تایەفی یە دەتە وەزارەتەکانو، تا بەڕێوەبەرەکانی هەمو دامودەزگاکان.ئیتر بەم شێوەیە ئەمە دەبێتە سیاسەتو نەریت و کەلتورێکی کۆمەڵایەتی. دوای چەند دەیەیەک دەبێتە هۆی سەرهەڵدانی ڕۆژانەی ئەم جۆرە شەڕو خوێن ڕشتنەی ئەم لاوانە لەناو جەرگەی هەمو شارو گەڕەکەکانیش .هەڵبەت هەر ئەم دابەشکاری یە فاسدانەیە خۆی لە خۆیدا ناوەڕۆکی هەڵبژاردنی پەرلەمان و حکومەتی هەڵبژیردراو و دیموکراسی یەکان بەدرۆ دەخاتەوە ئیتر مانایەکی واقعی نامێنێت.
جا ئەو کاتە لە باشترین حاڵەدا سەرانی دەسەڵات هەروەک بەرپرسی ئاسایشی هەولێر بەیانێکی ناوەڕۆک بەتاڵ دەردەکاتو دەڵێت ئەو شەڕە ڕواوەکی نەخوازراو خۆبەخۆی ئاسایی کۆمەڵێک لاوی خوێن گەرم بوە.وە بەهۆی ئەوەی لاوە عەرەبەکان وتویانە ئەمە حەشیدن و سوکایەتیان بە خێڵەکی کورد کردوە، بەڵێ لاوە کوردە خوێن گەرمەکانیش قەبوڵیان نەکردوە لە کاتێکدا هەردو لای شەڕەکە کە ئەو لاوانەن قوربانی ئەو

سیاسەتە زاڵەی دەسەڵاتدارانن لە ئاستی عیراقو کوردستاندا.
دیارە ئەمەش هەم بۆ شاردنەوەی ناو□□کی ئەو سیاستە قەومی فاشی یانەیە کە زاڵە بەسەر عیراقو کوردستاندا،هەم بۆ د□ دانەوەی دەسەڵاتدارە هاوبیرو سیاسەتە قەومی یە هاوپەیمانەکانیانە .
بەڵام گومان لەوەدانی یە کە تا ئەو جێگایەی ئەم سیاستو نەریتە باڵادەست بێت لەسەر ئاستی عێراق و کوردستانو ناو□□کی فەرمی دەوڵەت بێت، بە تایبەت لەئاستی هەر ٣ دامەزراوەکەی بەناو پەرلەمانو حکومەتو سەرۆکایەتی کۆمار، کە شۆڕ بۆتەوە بۆ خوارێ، ئەوە ئەو دیمەنی شەڕو پێکدادانە قەومی یە پڕ ڕقو توڵەیە هەر دەبێت و ل□ پەرەسەندا دەبێت.
بۆیە ئەگەر بەرەی ئازادیخوازی و یەکسانیخوازی و ئینساندوۆستی دەیەوێت ئەم دیمەنی شەڕە قەومی و خێڵەکی و دینی و تایەفیانە نەمێنێت پێویستە کۆتایی بەم جۆرە دەسەڵاتە بهێنرێت کە ئەم ناو□□ک□ی هەیە .وە لە جێگای□دا دەوڵەتو حکومەتێک بەهەمو دامەزراوەکانی یەوە دامەزرێت کە هیچ ناسنامەیەکی قەومی و دینی نەبێت ،و تەواو عەلمانی و هاوچەرخی ئینسانی بێت. وە هەمو هاووڵاتیانی بە جیا لەوەی زمان و ڕەنگو بیروباوەری سیاسی و ئایینی چی یە وەک ئینسان بیناسێنێت و ناسنامەی پێبدات.وە هەر ئەم بارودۆخەشە لەسەر ئاستی سیاسی و کۆمەڵایەتی عیراق وای کردوە پێکەوە ژیانی مرۆڤە کورد زمانو عەرەبزمانەکان زۆر ئاڵۆزوسەخت بێت و ناچار بین داوای جیاوبونەوەی کوردستان و پێکهێنانی دەوڵەتێکی سەربەخۆی عەلمانی- سکویلار- و هاوچەر ،کە هەمو دانیشتوانەکەی لەسەر بنەمای ئینسانی و هاووڵاتی یەکسانی بناسێنێت، بە دور لە ناسنامەی قەومیو دینیو تایەفیو رەگەزیو ..هتد.

٢٠١٨-٢-١٨

بەرگری... ڕێناس مستەفا

گەڵا وتی
بۆ ئەوەی ڕەگی ئومێدم
تۆکمە تر و
قەدی باڵام پاراوتر و

چڵەپۆپەم سەوز تربێ
قەیچیەکا من بشوەرم

کانی وتی
بۆ ئەوەی ڕونتر دەرکەوم
بۆ ئەوەی مانگ جوانتر لە ڕازەکانی من بگا
کەزی سەدان جۆگەلەشم ببڕنەوە
سەدان بەربەست لەنێوگەروی پر هاژەما
قیت کەنەوە
بە هەزاران دڕک و دڕی
بدەن لە چەمی بەخوڕم
قەیچیەکا خۆ لە دواجار
هەر ئەڕژێمەوە نێو ڕووبار

کوردستانیش
کە گوێی لە گەڵا و کانی بوو
وتی منیش بۆ ئەوەی هەر
ل□ بەر چاوتان شیرینتر بم
قەیچیەکا لاوکی چەندین دێهاتیشم بخنکێنن
مەمکەکانی چەندین جۆگەم ببڕنەوە
جەستەی چەندین دار چنارم ڕووت کەنەوە
قژی پەلکەگیام ببرن و
بەرۆکی شاخم دادرن
خۆ لە دواجار بەژنی کورتە چیرۆکی زەیتونم باڵا تر و
گەردەنی پەخشانی خەباتم
سپی تر و
ناوقەدی ڕۆمانی بەیبونم قیت ترو
قامکی شیعری بەرخۆدانم
ئە ستورترن

ڕێناس مستەفا
هەولێر
١٦/٢/٢٠١٨

بیستونۆیەم وێنا لەهاوبەندەکانی پێشمەرگایەتی قۆناغی ڕزگاری نیشتمانی سەردەمی شاخ... دڵشاد تاقانە

پێشمەرگایەتی..

باران..

مرۆڤی بە ساپیتە لەوسەردەمدا پێشمەرگەبوو، واتە بێ ماڵ و بەدەوەرەیی عاشقی مافی گەل و نیشتمان بوون، خەڵکیش لەخۆشەویستی و خۆنەویستی دایدەکردن، کەمەک و داڵدەی دەدان. بەڵام باران لەهەموو کەس زیاتر لێی دەدان. پێشمەرگەنیە باران دای نەکوتابێ وەک پاکردنەوە ئاینزاییەکان تۆز و عارەقەی نەشوشتبێ! سەروەرن ئەوانەی بەختیاوەریان بوو خۆیان بەو باراناوە شۆڕیەوه ئێستاش لەسەر لاپەڕەی مێژووی کوردستان چرای گەشن دەدرەوشێنەوە.

وێنەیان کێشراوە لەهەستی کوردایەتی پیرۆزەیی دەمێننەوە. شەوەکی ئەنگوستەچاوی ڕەهێڵە و سەرما هەردوو پێشمەرگەبووین، خۆم و کاک هەڵو قەرەناوی، لەگوندی هەواوانەوە گەڕاینەوە گوندی بامرکان، عەسرەکەی چووبووینە هەواوان لەبن سەربازگەی گەورەی کۆیەی جاران، هەتا کاتژمێر دوازدە و یەکی شەو ماینەوە ئەوجا بەڕێکەوتین.

لەوهەرێتە؟ کەند و لەندە باران وا تەڕی کردین کورد دەرێ: هەرناودەممان وشک بوو! تاریکەشەو بوو چاو چاوی نەدەدیت، ئەمن دەرەم سەد ئەنگە برەن هەزار جار هەرخلیسکاین و بەربووینەوە. سەرڕای تەڕی لەقوڕاوە وەرچووبووین. کە گەیشتینە بامرکان چاری شەو لای دابوو. سەبەی داریان لێ پێکردین مارێ مەلای گوندی یەکەم ماربوو، هەموو جلکیان بردین بیشۆن، بەبێ تاقم لەدیوەخانە لێی نوستین. لە ئەو گوندانە هەردوو کەرت پێکەوە دەچوون، یەک کەرت پێیان کەم بوو چونکە زۆر لەنزیکی کۆیەبوون، کەچی ئەمە هەردوو کەس بووین! گۆتیان ئەو شەوە بەکرەشەلی جاشیش لەکۆیەوە بەکەمەرەک جاش هاتبووە بامرکان بەس نەئەمە زانیمان هاتیە و نەئەویش زانی لەگوندین! بەڕاستیش لەدوای مەدەگەڕا. لەدواییش لەهەمان گوند دووپێشمەرگەی گەشمەرگ کرد بەناوەکانی حەمید کافرۆشی و حەمەعەلی

یادیان پیرۆز.

وەک ئەوەی ژوانمان هەبێ ئەو شەوە بەبێ ویست و زانین لەوپەڕی مەترسی لەگەڵ جاشەکان لەگوندێکی دە دوازدە ماری مابووینەوە لێرەوە هاهایەکی دەوێ، کە کێشتانێ سعات نۆ لەخەو هەستاین چووینە ناو خەرکی گوندی هەموو چاوەزەقەی سەرسوڕمانیان بوو، دەچووینە هەرمارەک هەموو خەرکی گوندی دەهاتنە ئەوێ! دوایی بیستمان جاشەکان بەڕۆژیش لەوێ بووین بەس تەقەیان لێنەکردین گوایە گوندەکە خزمیانه و نەوەک تیپ سزایان بدات! دەوری یازدەی نیوەڕۆ ڕۆیشتین گۆتمان دەچینە گوندی باجەوان هەر لەگردەکە ئاوابووین لەبەرچاوی خەڵکەکە بەغاردان بەرەو خوار چووین بەرەو گوندی کفرەدۆر دوایی شەوگێڕ و دوای ڕۆژێکی تر بەرەو گوندی عەوداران ئەوجا چووینە گوندی شیلە.

دڵشاد تاقانە

گردبونەوەسەبارەت بە پرۆژە یاسای چاکسازی خانەنشینی و موچە

هەڵمەتی دادپەروەری لە درێژەی چالاکیەکانی 9 ساڵی رابردویدا, بۆهەڵوەشاندنەوەی ئیمتیازاتی پەرلەمانتارانو پلە باڵاکان, بۆ داکۆکی لە ماف و ئیمتیازاتی بنەماڵەی قوربانیان”شەهید,ئەنفال, زیندانی سیاسی” و موچە کەمەکان, کەمکردنەوە ئیمتیازاتی پلە باڵاکان,هەرچی دادپەروەری زیاتر لە دابەشکردنی سەروەت و سامان بەسەر تاکی کۆمەڵگادا, رۆژی سێشەمە 20-2-2018, کاتژمێر 11ی پێش نیوەرۆلە بەردەم تەلاری پەرلەمان لەسەر هەڵوێستی سەبارەت بە “پرۆژە یاسای چاکسازی لە خانەنشینی ومووچە و دەرماڵەکان” کەلە پەرلەمان چەقیوە, لێدوانی رۆژنامەنووسیدەدات.